СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 144. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 22-го ЧЕРВНЯ 1951. No. 144. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 22, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

АРЕШТУВАЛИ НОВИЙ ПРОВІД КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ

21 комуністів поставлені в стан обвинувачення в Ню Йорку

Ню Йорк 20 червня.— За недавнім вирішенням Верховного Суду Злучених Держав, що так званий „Акт Смита" є конституційний, слідча федеральна лава поставила в стан обвинувачення 21 комуністів, а федеральні аґенти арештували 17 із них у середу о год. 7.30 ранку та привели до окружного суду. У Ню Йорку арештували 16, в Питсбурґу — одного, а чотирьох не можна було найти вдома. Всі арештовані обвинувачені в змові насильно повалити американський уряд, як це передбачає Акт Смита, а крім того прокуратор закидає їм підготову до виконання „точного пляну", складеного Комуністичною партією, щоб „на випадок необхідности сховатися у підземелля" і звідти керувати підривними діями. Як арештовані, так і ті, що не вдалося арештувати, те члени комуністичної верхівки, яка мала перебрати на себе провід партії після того, як почнуть відсиджувати кару п'ятирічної тюрми засуджені рік тому члени американського комуністичного „Політбюра". Прокуратор, закликаючи обвинувачених до суду за змову, назвав засуджених уже членів Політбюра співзмовниками, одначе не покликав їх наново до суду. Усі арештовані можуть бути випущені на волю під запоруку загальною сумою $191,000. Фредерік Вандербілт, відомий мільйонер і опікун різнородних комуністичних змовників, явився в суді іменем організації, що зве себе Конгресом Громадянських Прав, щоб скласти запоруку за арештованих, одначе прокуратор цієї запоруки не прийняв, бо вона була в бондах Федерального скарбу.

Арештовані такі комуністи: Амтер Ізраель, член нюйорського стейтового комітету Комуністичної партії; Бакрак Маріон (жінка), директорка громадських зв'язків партії; Беґун Ізадор, провідник з Бронксу; Бітелман Александер, теоретик партії; Чарні Джордж Блейк, секретар робітничої юнії, що підтримує партію; Флин Елизабет (жінка), що колись належала до революційної організації відомої як „Промислові Робітники Світу"; Ґаннет Бетті (жінка) директорка виховання партії; Герсон Симон, голова законодатної комісії партії, колишній помішник президента нюйорсько дільниці Мангаттан, Стенлі Айзаакса. Далі такі: Джером Віктор Джеремі, Джансоп Арнолд, Джонс Клавдія (жінка), Ланнон Алберт Франсіс, Міндел Джейкоб, Перрі Петтіс, Трахтенберґ Ліо, Вайнсток Луї, Вайнстон Вилйем, Файн Фред, д-р Джексон Джеймс (дентист), Маріон Вилйем, Стайн Сидні. Деякі це уродженці ЗДА, інші уродженці колишньої Росії, між ними три на Україні, три на Білорусі, два в Польщі. Всі вони будуть покликані на розправу 29 червня для признання або заперечення своєї вини, після чого, відповідно до заяви, вони будуть або засуджені, або поставлені під суд присяжних. Розправу провадитиме суддя Кауфман.

Генеральний прокуратор у Вашинґтоні заявив, що будуть ще нові арешти, разом коло сотні провідних комуністів, а суд над ними відбудеться в таких осередках як Филаделфія, Шікаґо, Питсбурґ. Зрештою це тільки мала частина комуністичної армії, якої нараховують 20,000.



ДАЛЬШІ АРЕШТИ КОМУНІСТИЧНИХ ЛІДЕРІВ обговорювали вчора генеральний прокуратор Говард МекҐрат (зправа) і директор Федерального Бюра Інвестиґацій (ФБІ) Едґар Гувер. Гувер заявив, що „кожна із заарештованих осіб є видатним і активним функціонарем комуністичної партії", а МекҐрат пообіцяв, що його департамент зробить все потрібне, щоб „притягнути до відповідальности всіх лідерів компартії".

ІРАН ПОЧИНАЄ АКЦІЮ ДЛЯ ПЕРЕБРАННЯ НАФТИ

ЗАХОДИ ВСТАНОВЛЕНО НА НАГЛОМУ ЗАСІДАННІ УРЯДУ. — БРИТАНСЬКА МІСІЯ ВІДКЛИКАНА ДО ЛОНДОНУ. — АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР ПОСЕРЕДНИЧАЄ В КОНФЛІКТІ

Тегеран, Іран, 21. червня. — Після передвчорашнього зірвання переговорів між представниками іранського уряду і Англо-Іранської Нафтової Компанії, іранський уряд відбув вчора нагле засідання, на якому вирішено приступити негайно до ухваленого націоналізаційним законом перебрання нафтових посілостей та підпорядкування їх урядовій адміністрації. Премієр Моссадех негайно поінформував створену урядом нафтову директорію, щоб вона приступила до акції та перебрала неподільну владу над видобуванням, очищуванням і продажом нафти. Він рівночасно звернувся через радіо до народу, закликаючи його до єдности та піддержання урядової акції. Ще під час нарад уряду місцевий американський амбасадор Генрі А. Ґреді був звернувся до премієра окремим листом, дораджуючи йому щераз розглянути британські пропозиції. В тому самому часі британська делеґація була відкликана до Лондону, а британський секретар закордонних справ, Герберт Моррісон, повідомив в Палаті Громад, що британський уряд домагатиметься вирішення конфлікту Міжнародним Трибуналом в Гаазі. Неофіціяльно повідомляється, що командування британських збройних сил на Близькому Сході дістало доручення поставити в стан гострої готовости британські гарнізони. Теж державний секретар Ачесон вважає положення в Ірані за „критичне" і зі свого боку він закликав на пресовій конференції, щоби іранський уряд щераз розглянув британські пропозиції мирного полагодження нафтового конфлікту.



Нафтові терени в басейні Перського Заливу

АЛІЯНТИ В СХІДНІЙ КОРЕЇ ПЕРЕТЯЛИ ШЛЯХ ВІДСТУПУ ЧЕРВОНИХ

Токіо, 21. червня. — Аліянтські війська в Кореї, наступаючи на східному секторі, зробили вчора глибокий випад з Кансонґ, 27 миль на північ від 38-мої паралелі, та перетяли важливий шлях відступу ворожих військ, що ставлять ще спротив дальше на південь. Впродовж вчорашнього дня збільшувалася запеклість боїв теж на інших ділянках фронту. На центральному секторі аліянтські патрулі вдерлися п'ять миль у ворожу територію на північ від зайнятого вже аліянтами колишнього ворожого „залізного трикутника", але були змушені до відвороту, натрапивши на рішучий спротив більших ворожих сил. Захоплення важливого ворожого шляху на східному побережжі наступило в місці найдальшого висунення аліянтських військ на північ. Цей шлях веде з Кансонґ в напрямку на Кумсонґ, нову ворожу базу в центральній Кореї після розбиття аліянтами „залізного трикутника". Бої за повне опанування шляху ще продовжуються. Цим маневром аліянти відтяли ворогові найвигіднiший і єдиний шлях евентуального відступу з центрально-східного району, де сконцентровані більші ворожі сили. Інші шляхи утруднені або є під безупинним вогнем артилерії з аліянтських воєнних кораблів. На інших секторах фронту продовжувалася оживлена акція патруль. Хоча ген. Ван Фліт, командант аліянтських сухопутніх військ в Кореї, заповідав можливість „третьої рунди" ворожого весняного наступу, досі не виявлено жадних конкретних познак, щоб така нова „рунда" могла початися. Вправді, ворог продовжує концентрацію і перегрупування своїх військ, скріплюючи їх рівночасно новими резервами та забезпечуючи новою зброєю, але все це має більше оборонний характер. — Майже на цілій лінії фронту ворог розбудовує свої укріплення та окопується. Аліянтське командування тепер вважає, що розбудова ворожих сил на фронті та загальна підготовка не поступила ще так далеко, щоб можна було сподіватися ворожого наступу в найближчих днях.

98 Літаків в Найбільшій Повітряній Битві в Кореї

Токіо, 21 червня. — Над містом Сончон в Північній Кореї недалеко манджурського кордону відбулася вчора найбільша в теперішній війні повітряна битва, в якій взяло участь всіх 98 літаків. Розбудована Советами в „протеґованих базах" в Манджурії ворожа авіяція намагалась вчора вперше „змірятись" на більшу скалю з американськими літаками, що вповні опановують повітряні простори над Кореєю. 36 совєтських турбо-літаків, тузін боєвих літаків, теж совєтського типу ІЛ-2 та кілька літаків типу ЯК виступили до бою проти американських турболітаків, що й цим разом виправдали свою абсолютну перевагу. В боях шість совєтських літнаків було збитих і 5 пошкоджених. Командування аліянтської авіяції подає, що в повітряних битвах впродовж останніх чотирьох днів десять ворожих літаків знищено а 14 пошкоджено, тоді як тільки один американський літак був збитий, один пошкоджений а один пропав.

АМЕРИКАНСЬКІ ВТРАТИ В КОРЕЇ: 73,604

Вашинґтон, 21 червня. — Департамент оборони проголосив вчора чергову листу американських втат в Кореї, які по кінець минулого тижня виносили всіх 73,604 вбитих, поранених і пропавших. Ці втрати за останній тиждень збільшилися на 3,287 вояків. Від початку війни до 15-го червня, отже за один рік без десятьох днів, американці втратили в Кореї 10,833 вояків вбитими в акції, 50,690 пораненими і 12,081 пропавшими. Деякі з поранених вміжчасі померли, так що в дотеперішній корейській війні мають американці 12,202 смертних випадків.

СОВЄТИ ВИДВИГНУЛИ НОВУ ПРОПОЗИЦІЮ ДЛЯ ЗУСТРІЧІ МІНІСТРІВ

Париж, 21. червня. — Совєтський Союз запропонував вчора, щоби західні аліянти погодилися на обговорення справи Атлантійського Пакту і американських баз, а він зі свого боку погодиться на обговорення совєтського договору з Китаєм та іншими сателітами. — Совєтську пропозицію у формі дипломатичної ноти передав вчора західним представникам на конференції в Парижі совєтський заступник міністра закордонних справ А. Ґромико. В західних дипломатичних колах вважається, що ця совєтська пропозиція в нічому не змінює теперішньої „мертвої точки" в підготовчих нарадах в Парижі, бо західні аліянти не бачать жадного глузду чому вони мали б обговорювати совєтсько-китайський та совєтсько-сателітські договори, в яких вони не брали участи, як і з другого боку не мають жадного бажання обговорювати зі Совєтами справу Атлантійського Пакту, в якому не брав участи Совєтський Союз. Проте остання совєтська пропозиція буде раніше розглядана урядами великодержав і щойно тоді буде приготована офіціяльна відповідь на неї.

ТРУМАН НАЗНАЧАЄ РАДУ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ВІЙНИ

Вашинґтон, 20 червня. — Президент Труман зробив черговий крок для приспішення психологічної війни проти совєтського міжнародного комунізму, найменувавши стратегічну раду під головуванням кол. секретаря армії, Гордона Ґрея. Він буде директором стратегії. Крім нього найменовані до ради: підсекретар стейту, Джеймс Е. Веб; підсекретар оборони, Роберт А. Ловет, і ген. Волтер Бедел Смит, директор Центральної Розвідчої Аґенції. Це буде політичний генеральний штаб для поширення інформацій, ведення пропаґанди і для деяких підпільних дій Злучених Держав підчас теперішньої холодної війни. Рада буде незалежною аґенцією і складатиме звіт Краєвій Раді Безпеки. У раді, як військовий дорадник без вирішголосу, засідатиме представник об'єднаних ген. штабів. Рада психологічної війни користуватиметься такими засобами, як радіопрограма „Голосу Америки" та міжнародна виховна програма. Зокрема вона зверне свою увагу і на обшири, що перебувають у серці корейської війни.

ВІСІМ ВОЯКІВ УБИТІ ПІДЧАС МАНЕВРІВ

Кемп Лежен, у стейті Норт Каролайна. — Два мортирові набої недолетіли до своєї цілі і впали серед вояків, які відбували вправи в стрілянні в базі морської піхоти, убивши вісім на смерть і поранивши 23. Офіцер для публічних інформацій заявив, що вояки, члени другої дивізії морської піхоти, які відбували вправи в стрілянні підчас маневрів, саме були на обідній перекусці і збиралися довкола посту командувача, коли набої вибухли. Кажуть, що стрільна були недобре вироблені, про що повідомив офіцер, який це помітив, одначе вже було запізно. Команда зразу призначила слідчу раду. Імена убитих і покалічених не подані до прилюдного відома, доки не довідаються про них родини. Точного числа поранених не можна було ствердити негайно, бо їх розіслали до різних шпиталів на оглядини. Попереднього тижня вибух один набій в Форт Джексон, у стейті Савт Каролайна, забивши одного вояка і поранивши двадцятсімох.

А. Ф. П. Домагається Кари Смерти для Продавців Наркотиків

Бофало, Н. Й. — Американська Федерація Праці, на своїй стейтовій конвенції, одноголосно схвалила резолюцію з рекомендацією для свого екзекутивного уряду, щоб поробити старання для введення кари смерти для продавців наркотиків. Д-р Абрагам Лефковіц, голова стейтової Федерації Учителів заявив, що продавці наркотиків спричиняють „повільну підступну смерть" своїм жертвам і тому заслуговують на найвищу кару за свої злочини. Конвенція ухвалила теж скликати стейтову нараду батьків, що має виробити програму для поборювання торгівлі наркотиками.

П'ЯТЬ РОКІВ УГОДОВСТВА ЩЕ ДО КОРЕЙСЬКОЇ ВІЙНИ

Вашинґтон. — Ген. Патрик Дж. Горлі, тепер уже на пенсії, заявив перед сенатськими слідчими комісіями, що впродовж п'яти років до Корейської війни секретар стейту Дін Ачесон вів політику „апізерства" супроти комуністів в Азії. Горлі був американським амбасадором у Китаї від листопаду 1944 до листопаду 1945. Підчас допитів в об'єднаних комісіях він назвав угоду в Ялті, заключену в 1945 р., „неморальною і трусливою", доконаною в часі, коли през. Рузвелт був хворою людиною." У Ялті, за висловом Горлі, „Американська дипломатія зреклася територіяльної недорканости і політичної незалежности (націоналістичного) Китаю і підписала плян комуністичного завоювання Китаю". Навіть ще перед угодою в Ялті, як твердив Горлі, департамент стейту підкошував значення Атлантійського Чартеру з його чотирма вольностями і постійно загоджував не тільки комуністів, але й імперіялістів.

Голова сенатських слідчих комісії, сен. Россел, подав до відома, що ген. Доґлес МекАртур, якого запросили на вияснення закидів, піднесених проти нього підчас допитів, заявив, що це не дасть користи для нації і він таки не скористає з запрошення.

В АМЕРИЦІ

● **З нагоди річниці війни в Кореї,** дня 25 червня, президент виголосить промову через радіо. Надіються, що будуть промови з фронту.

● **Президент Еквадору,** Ґальо Пляза Лясльо, вибрався в дорогу до Злучених Держав. Для його приїзду през. Труман вислав свій літак Індепенденс до Панами.

● **Будуть карати спекулянтів харчовими продуктами — у Бразилії.** Цим думають припинити підвищення цін на харчі.

● **Нафтові підприємці** радять президентові Трумановi започаткувати переговори з південно - американськими республіками в справі експлуатації нафтових теренів для забезпеки на випадок необхідности. В більшості тих республік введені закони проти закупу нафтових піль чужинцями.

● **Управа міста Ню Йорк почала заходи для знищення рослини марівани на ній.** З марівани роблять наркотики. Вона росте дико на вільних, незабудованих площах.

Спротив членів Верховного Суду ЗДА, Доґлеса і Блека, як голос меншини проти затвердження присуду на комуністів, помістили щоденники в формі великого платного оголошення. Дехто запитує, хто має інтерес повторювати на цілих сторінках судейську опінію, яка була поміщена у звичайнім звіті після проголошення вирішення?

СОВЄТСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК В О. Н. ЗАМОВЛЯЄ КОМУНІСТИЧНУ ДЕМОНСТРАЦІЮ В НЮ ЙОРКУ

Об'єднані Нації, 21 червня. — Совєтський представник в Об'єднаних Націях, Яків А. Малік, користаючи з нагоди свого предсідництва в Раді Безпеки в червні, поінформував предсідника комуністичної Світової Ради Миру, відомого французького комуніста Фредеріка Жоліот-Куріє, що він „може прийняти делеґацію Ради в Ню Йорку в днях 25—27 червня". 25-го червня, як відомо, припадає річниця комуністичної аґресії в Кореї і власне на той день большевицький представник заповідає собі приїзд делеґації міжнародної аґітаційної большевицької ячейки, з безсумнівною метою підривної комуністичної пропаґанди. Американський представник в Раді Безпеки, Ернест А. Грос, заявив, що це рішення є приватною справою Маліка і воно не може мати нічого спільного з Радою Безпеки. Тим самим американські іміґраційні власті не потребують рахуватися з будь-якими міжнародними зобов'язаннями, але в справі віз для тих „делеґатів" поступлять згідно з останніми доповненнями іміґраційного закону, що забороняють впускати до Злучених Держав комуністів, хиба що це було б „в інтересі Злучених Держав".

АЛІЯНТИ ЗАБОРОНЯЮТЬ НІМЦЯМ СУДИТИ СОВЄТСЬКОГО СЕКСОТА

Франкфурт, 21. червня. — Західно-німецький міністер юстиції, д-р Томас Делер, заповів вчора в парляменті, що німецький уряд протестуватиме перед американським високим комісарем МекКлоєм за аліянтську заборону поставити перед німецький суд колишнього берлінського адвоката, д-ра Ганса Кемріца, що п'ять років тому був совєтським сексотом і помагав совєтській поліції виловлювати пошукуваних нею німців. Аліянтська заборона базується на договорені, що жадна особа не може відповідати перед німецьким судом за „службу" одній з окупаційних властей. Жертвою Кемріца впало багато німців.

БЕЛЬГІЯ ДІСТАЄ ПОЗИЧКУ ДЛЯ КОНҐО

Вашинґтон. — Злучені Держави признали Бельгії $15,500,000 позички з Пляну Марловне світове радовище урану, потрібного до виробу атомової бомби. Сума $15.5 мільйона це частина більшої позички для розвитку бельгійських територій в Африці. Ціла позичка має досягти висоти $160,000,000. Ця частина, яку Бельгія дістає тепер, буде звернена через 25 років з 3½ відсотками. Перша рата буде сплачена 1956 року. Крім урану, Конґо має ще такі мінерали, як мідь, кобальт, цинк і марганець. Усе це потрібне для воєнних цілей.

ПОНАД 1.000 ОСІБ РОЗСТРІЛЯНО ПУБЛІЧНО В ШАНХАЮ

Гонг Конґ, 21 червня. — Комуно-китайська преса офіціяльно повідомила про публічний розстріл в Шангаю дальших 284 „ворогів народу" і „контрреволюціонерів", що збільшує проголошену вже раніше листу розстріляних до понад 1,000 осіб. Це число відноситься тільки до тих, про розстріл яких повідомлено офіціяльно впродовж останніх двох місяців. Останні масові розстріли відбулися трьома групами на очах великої товпи розаґітованого „народу", що перед розстрілом ще всіляко знущався над своїми жертвами. Повідомлення про розстріли подані в пресі за підписом посадника міста в імені військового контрольного комітету. При цьому заявляється, що розстріли відбулися „згідно з політикою уряду" та що розстріляні „контрреволюціонери" були „викликали гнів народних мас, бо принесли серіозну шкоду народним інтересам".

КІНЦЕВИЙ ВИСЛІД ВИБОРІВ У ФРАНЦІЇ

Париж, 21. червня. — Французький уряд проголосив вчора офіціяльно кінцевий вислід недільних виборів до Національної Асамблеї, в якому є ще деякі зміни в порівнянні з попередніми проголошеннями. Згідно з кінцевими і остаточними підсумками голосів, поодинокі партії здобули: де-ґолісти — 117 місць в Асамблеї; комуністи — 101, соціялісти — 104, радикали — — 95, республиканці — 86, незалежні — 99. В додатку до цих шістьох головних груп, 23 депутати вибрано з французьких заморських посілостей, а два місця ще мають бути заповнені вибором депутатів в Н. Каледонії та в Таґіті у вересні. Загальна кількість членів Національної Асамблеї має виносити 627. З виборів найсильнішою партією вийшло праве Об'єднання Французького Народу ген. де Голя, який заповів на завтра важливу пресову конференцію, правдоподібно для з'ясування його становища в справі нового уряду країни.

В СВІТІ

● **Американська преса** здемаскувала чергову брехню совєтських газет, що помістили фото ген. Айзенгавера зі здивованим виразом лиця, яке він виявив довідавшись про відставку ген. Мек Артура і як це тоді виразно зазначено в американській пресі. Большевики написали собі тепер, що ген. Айзенгавер зробив таку „квасну міну", довідавшися про „успіхи" комуністів в італійських і французьких виборах.

● **Американські власті** рішили сильно скріпити свою радіовисильню в Берліні, через яку подається вістки за залізну заслону.

● **На кару смерти** засуджено двох чехів в Братиславі під закидом шпиґунства в користь Франції.

● **Речник ген. Ріджвея,** аліянтського головного команданта в Токіо, запропонував в одному інтерв'ю, щоби мировим договором дозволено японцям на створення щонайменше пів-мільйонової армії.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street. Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

БАЛТІЙСЬКІ ДЕРЖАВИ І УКРАЇНА

Минулої суботи американські литовці, латиші та естонці влаштовували спільно в Карнеґі Гол в Ню Йорку „Балтійський День". Була це величава політична маніфестація, в якій взяли масову участь старі іміґранти й новоприбулі. Промовцями були вашинґтонські дипломатичні представники Литви (Йонас Будрис), Латвії (Ю. Фельдманс) та Естонії (Й. Каів), а також такі визначні сенатори, як Герберт Лімен, демократ з Ню Йорку, та Овен Брустер, республіканець з Мейн. На цю маніфестацію прибув ще Е. М. О'Коннор, член „Дисплейсд Персонс Комишен", який у своїй промові підкреслив, як справа переселення „ДіПі" до Америки зв'язала його з різними етнічними групами до тої міри, що йому треба було добре вивчити історію різних народів Східної Европи, що входять до складу СССР. Комишинер О'Коннор та обидва сенатори не тільки обороняли повну незалежність балтійських країн, але заявили, що будуть домагатись щоб поставити кремлівських злочинців таки зараз перед міжнародній суд за табори невільничої праці, терор і народовбивство.

Як бачимо, на тому „Дні" порушували справи першої ваги, які цікавлять не тільки литовців, латишів чи естонців, але всі народи, підбиті Москвою. Ми, українці, що були присутні на цій маніфестації дуже раділи, слухаючи, як правдиво й переконливо представляли промовці російський імперіялізм і поневолення Росією старих, культурних народів, та як осуджували варварство червоної Москви, що винищує фізично цілі народи. Симпатизуючи всією душею змаганням балтійських народів до державної незалежности та відчуваючи їх біль з приводу цілковитого винищування їхніх земель і автохтонного населення, нам дуже хотілось почути хоч одно слово згадки про Україну, яка перша впала жертвою комуністично - московської аґресії і за свій спротив цій аґресії зазнала і зазнає величезних, мільйонових жертв у людях. Тільки один сенатор Брустер згадав за поневолених українців, а більш ніхто. На нашу думку сам політичний розум повинен би підказувати балтійцям пам'ятати за Україну. Як би Україна була втрималась по першій війні як самостійна держава, маючи таку дипломатичну підтримку, як балтійські держави, Польща, чи Чехословаччина, сьогодні — можливо — були б усі ці держави вільні разом з Україною. Можна теж з певністю твердити, що коли в новому укладі Сходу Европи Україна знов не стане самостійною, а залишиться частиною нової Росії, то не буде там ні тривалого миру, ні певних своєї самостійности держав, бо всі і найбільш привілейовані будуть постійно загрожені з боку Москви. Якраз балтійські народи повинні б це найкраще розуміти і в своїм інтересі України не поминати, а прямо ставити справу незалежности України як доконечну, коли хочемо спинити російський імперіялізм і запевнити народам Східної Европи тривалий мир. Свого часу були в Вашинґтоні такі визначні представники балтійських народів, як от литовський посол Б. К. Балютіс, тепер у Лондоні, чи покійний латвійський посол д-р Більманіс, які цю проблему добре розуміли і всіма засобами помагали американським українцям викривати московське поневолення України та популяризувати визвольні змагання українського народу. Тепер таке спільне розуміння спільних інтересів ще більше потрібне, бо тільки спільними зусиллями всіх поневолених Москвою народів можна буде тим народам не тільки визволитись, а запровадити на сході Европи такий лад, який гарантуватиме усім народам мир, свободу і державну незалежність.

Остання нагода на рятунок

Відомий американський публіцист Дейвид Лоренс вважає цей рік ще останньою нагодою на рятунок Азії, Европи і самої Амеики. Він переконаний, що від рішень в цьому році залежатиме дальша доля світу. За рік або два вже може бути запізно. Його міркування прості і не позбавлені логіки.

Америка і вільний світ мають сьогодні абсолютну перевагу і вони можуть таке рішення винести. Єдине чого їм бракує — це повна свідомість небезпеки та брак відваги винести відповідне рішення. Доказом цього можуть послужити теперішні „великі дебати" у зв'язку зі звільненням ген. МекАртура.

Теперішня політика американського уряду веде — по думці Лоренса — до перемоги большевизму, насамперед в Азії, опісля в Европі і евентуально в самій Америці. Наступає основна зміна в політиці. Раніше Америка сама ізолювалася від міжнародної політики, а в майбутньому їй загрожує ізоляція. Це видно вже тепер в Кореї, де тільки частина вільних країн спромоглася виставити обмежену кількість своїх військ до боротьби проти комуністичної аґресії. Президент Труман свого часу заявив, що відкликання ген. МекАртура з Азії було подиктоване страхом перед поширенням війни. Обмеження війни в Кореї до Кореї може, на думку Лоренса, призвести до опанування большевиками не тільки Кореї, але й Формози і Японії вже в 1953 році. Тоді теж сильно збільшиться совєтська загроза в Европі і Америка не матиме жадного іншого виходу, як залишити большевикам вільну руку.

Сьогодні Злучені Держави мають в Европі всі атути в своїх руках. Сильна перевага в атомовій зброї та у військовому потенціялі держить ще при Америці европейських союзників. За два роки положення може змінитися. Москва може загрозити, що на випадок війни вона скине атомові бомби на Лондон, Париж, Берлін і Рим. Це буде досить переконливим аргументом для европейських країн, щоб відступити від теперішнього союзу з Америкою та проголосити невтральність. Це було б першим кроком до большевицької перемоги. Захопивши Азію і Европу, з їхніми ресурсами, індустрією і людьми, Совєти поставлять у безвихідне положення і саму Америку.

Щоб до такого розвитку не допустити, Лоренс рекомендує насамперед прийняти політичну лінію ген. МекАртура для Азії та поставити справу на вістря меча в Европі. Америка і її союзники повинні змусити Совєтський Союз підкоритися міжнародним постановам про контролю атомової зброї, або „понести консеквенції". Іншими словами — Лоренс рекомендує поставити Совєтів перед вибором — зрезигнувати з імперіялістичних плянів і включитися в загальний мирний проґрес добровільно, або рішитись на кінцеву збройну розправу вже тепер. Він переконаний, що тільки таке „або-або" ще в цьому році може врятувати світ перед загладою.

УКК і УКРАЇНСЬКА ПОЛІТИКА

Від деякого часу в українській пресі зустрічається деякі критичні голоси на тему Українського Конґресового Комітету, його становища в поодиноких справах та його політичної акції. Таке зацікавлення українського загалу центральною політично - громадською репрезентацією американських українців треба тільки привітати. Воно теж цілком зрозуміле в теперішньому положенні та як брати до уваги можливості і значення УКК з огляду на міжнародну ролю Злучених Держав з одного боку, а на дотеперішні успіхи У. К. К. з другого. Проте, в усіх, або майже в усіх дотеперішніх голосах про УКК зустрічається деякі неточності і часто невластивий а то й цілком помилковий підхід до суті справи, що у висліді дає теж помилкові або неточні висновки та заключення. Для прикладу хочеться проаналізувати під цим кутом без сумніву глибоку своїм змістом статтю загально відомого і шанованого нашого громадянина, д-ра М. Шлемкевича, надруковану п. з. „Держава і анархія внутрі нас" в паризькій „Соборній Україні" з 27-го травня.

Шановний Автор переходить насамперед інтересну і цілком логічну синтезу українських вартостей. Він виходить з основного заложення, що „всі українські обов'язки виводяться із одного найвищого обов'язку супроти України". Обов'язок супроти України — це перший обов'язок. З нього випливає наступний — „зобов'язання супроти історії України, супроти державного порядку, встановленого свобідною і соборною волею українського народу, супроти нашої останньої держави: Української Народної Республіки" та її теперішнього репрезентанта — Українського Державного Центру і Української Національної Ради на еміґрації. За цими двома обов'язками йдуть, по думці Автора, зобов'язання „третього ступня", а саме, політичні репрезентації українців - громадян поодиноких країн, в яких тепер вони живуть, поміж ними „тепер найважніші Український Конґресовий Комітет (УКК) в ЗДА і Комітет Українців Канади (КУК)".

Американські українці і синтеза українських вартостей.

Це високі слова і приємні кожному українському серцю. Проти них не можна мати жадних застережень. Але як йдеться про американських українців, яких репрезентує УКК, ця синтеза не буде повна. Не можна бо забувати обов'язку, що випливає з цілком добровільної і ніким непримушеної присяги, яку вони зложили, приймаючи американське громадянство. Вони найчастіше з думкою про Україну та з бажання допомогти їй справді з рукою на серці присягають вірність Америці, американській Конституції та американському прапорові і тим ідеалам, які він символізує. Підкреслено такі самі, бо природні обов'язки супроти Америки мають українці народжені в Америці. Це відноситься не тільки до українців, але й до всіх інших національних груп. І ця проблема не є теж нова, але має за собою вже виправданий історичний розвиток та своє цілком точне окреслення. Іншими словами нам немає потреби розв'язувати цю проблему, бо вона вже розв'язана. Звичайно, такої розв'язки тут нікому не накидується, кожний має вільну волю поступити так, як йому диктує його сумління. Але у випадку УККомітету, що репрезентує не тільки масу, але й концепцію, не можна переводити синтези і робити висновку, не згадавши та не поставивши на відповідному місці в цій синтезі наш обов'язок супроти Америки. Політик бо мусить керуватися не тільки почуваннями і сантиментами, але фактами і дійсністю.

Перевівши синтезу українських вартостей, д-р Шлемкевич заявляє: „Мусимо собі усвідомити, що ці установи (УКК і КУК) не створені на те, щоб заступати економічні чи політичні інтереси громадян українського походження внутрі держави... Головною метою УКК і КУК є заступати інтереси України".

Завдання і цілі УКК.

Це не точно. УККомітет не заступає інтереси України, а тільки їх обороняє, вважаючи це рівночасно обороною інтересів Америки. Власне для тих цілей була створена ця репрезентація. З вибухом війни УКК зробив своїм головним гаслом „допомогу у воєнних зусиллях Америки", переміняючи його після війни на „допомогу у мирних зусиллях". Тепер цим гаслом є знову „допомога в оборонних зусиллях Злучених Держав". Розуміється, що в усіх цих випадках головну ролю грає справа визволення України, без чого, по думці і переконанні американських українців, Америка не може здобути ані тривалої перемоги у війні, ані забезпечити тривалого миру.

Ми свідомі цілої складности тої проблеми і такого її ставлення, не з погляду на її суть, але на спроможність прийняти її масою патріотичної нової іміґрації, неосвоєної ще з таким ставленням справи. Це не тільки для них, але й для всіх їх попередників, що приїжджали до цеї країни раніше, було такою самою проблемою. Але час і практика виявили недвозначно, що це найкращий спосів і метода допомогти своєму „старому краєві".

Пригляньмося цим справам дещо ближче і з чисто іміґрантської точки зору, бо ті, які прожили на цій землі довше, які вже тут виховали своїх дітей чи поховали своїх родичів та вложили свій труд в розвиток країни, мусять мати до неї ще й глибші почування. УККомітет діє як американська інституція з окремим узглядненням українських проблем. Впродовж десятиріч створено нерозривну синтезу американсько-українських інтересів, бо хто знає Америку, той собі самому, своїй родині і своєму народові не міг би побажати більшого добра, як волі, добробуту і необмежених можливостей, що їх кожному гарантує американська система. Це з одного боку. А з другого, американські українці мають найглибше переконання, що визволення України та створення суверенної і соборної української держави є в найбільшому інтересі Америки та одною з головних передумов здійснення її місії в світі. Під таким кутом діяли американські чехи і поляки, як після першої світової війни допомогли у будові польської і чеської республік, під таким кутом досягнули теж історичного успіху американські жиди в створенні держави Ізраїля. Український Конґресовий Комітет, як американська інституція, веде свою міжнародну акцію через свої державні американські представництва, що з черги запевняє йому без порівняння більші можливості, ніж він мав би їх як еміґраційна українська установа, що тоді в додатку, повинна зареєструватися в департаменті юстиції як чужа агенція. Треба мати теж на увазі, що в акції УКК важну ролю відограє політична сила американських українців, себто їхні політичні клюби на місцях і голоси у виборах.

Роля УКК в українській політиці.

Виходячи з такого становища, не буде важко вияснити собі і ролю УККомітету у внутрішній українській політиці. Д-р Шлемкевич видвигає твердження, що наші „зобов'язання супроти УКК не сміють суперечити нашим зобов'язанням супроти України й її державности, і супроти їх репрезентанта на еміґрації: Державного Центру і УНРади" та „коли б сталося навпаки, напр. коли б УКК не визнавав репрезентанта останньої державної традиції України і його прав, тоді ми не тільки не мали б ніякого обов'язку визнавати ті установи і підтримувати їх, але навпаки, наші вищі зобов'язання казали б нам протиставитися їм".

Ці як і дальші твердження Шановного Автора є знову неточні, бо зроблені на підставі неповної синтези вартостей. Насамперед — УКК, як американсько-українська інституція, не може визнавати або не визнавати будь-якої закордонної інституції, якою силою факту є для нього і Державний Центр та УНРада. Але він, натомість, може їх піддержувати та давати їм те, що ми називаємо „моральною і матеріяльною допомогою". Отже, як від неможливого визнавання УККомітету будь-якої закордонної установи можна узалежнювати нашу громадську піддержку цьому Комітетові, який — до речі — існував і захищав українські інтереси вже тоді, як УНРади ще взагалі не було, чи як Державний Центр не проявляв ніякої діяльности, бо не міг проявляти, як це було в часі минулої війни. До тої самої категорії належать і цілком нереальні „припущення" д-ра Шлемкевича. Він пише: „Припустімо, що КУК або УКК самі проголосили себе найвищим репрезентантом інтересів України, або почали признавати і серед своїх і серед чужих якісь самозванчі центри, тоді маємо право і обов'язок не визнавати такої установи і поборювати її, як руїнника українського закону і розсадника отаманії й анархії". Це припущення, неправильне в своєму заложенні, вийшло абсурдальне в своїх висновках. Як же УККомітет, як репрезентація певної групи американських громадян, міг би проголосити себе „найвищим репрезентантом інтересів України"? Це неможливе по своїй суті і тому вже видвигнення самого тільки такого припущення можна б вважати суґеруванням нереального, щоб ним теж суґерувати відповідне практичне поступування, яке не має жадного реального виправдання.

(Закінчення на стор. 3)

Настрої совєтських вояків у Берліні

Починаючи з літа 1947 року солдатам совєтської окупаційної армії в Німеччині суворо заборонені будьякі зв'язки, зустрічі й розмови з німецьким населенням. Між совєтським солдатом і країною, яку він окупує, впала своєрідна залізна заслона. Для окупаційних частин були опорожнені цілі квартали, що стали своєрідним ґеттом для совєтських армійців. Квартали ті оточені спеціяльними загорожами і до них ніхто з німців не сміє заходити.

Одначе, совєтські офіцери й солдати в Німеччині бачать і розуміють, що навколо їх коїться. Вони бачать жахливу різницю між „совєтським раєм" і західноевропейським життям — і тому випадки втечі їх на Захід за допомогою німецького населення не припиняються.

Кореспондентові західно-німецької газети „Ессенер Таґеблят" пощастило мати розмову з одним солдатом. „Як же Вам ведеться в Німеччині?"

— „О, нам все одно, де ми є. Служба є служба, гарного дня нас нема нічого, знайомих ми не маємо, умови життя для простого солдата теж не добрі, це все ми мали і вдома, але там принаймні були приятелі, знайомі, родичі — і це вже краще. Ми не маємо тут нічого від життя! Офіцери — так, їм добре, вони мають усе що треба, у них зовсім інше життя, і їм воно подобається!"

І дійсно, різниця між простим солдатом і офіцером в соціялістичній країні така велика, що подібної їй сьогодні нема ніде в світі.

Солдатові дають щодня надокучливий капусняк, тоді як офіцер має добрі обіди в кантині. Солдат немає права йти ввечорі до кіна, бо в той час кіно зайняте офіцерами. Солдат немає права купувати в тих крамницях, де купують офіцери. Більш того, пише кореспондент, офіцерські крамниці теж мають свої ранґи: крамниці для офіцерів від лейтенанта до майора, далі йдуть крамниці з товарами кращої якости і більш рідкісним асортиментом — для офіцерів вищих рангів до генерала, і нарешті найкращі крамниці — „генеральські відділи", що постачають „товаришів генералів" найкращими з кращих товарів.

„Комунізм!" — засміявся один єфрейтор до кореспондента. — „Це дуже гарне слово, і вчення теж зовсім добре. Але в дійсності всього того не помітиш. Офіцери все погубили. Вони взяли собі всі права й привілеї, а мала людина може тільки працювати".

Іван Керницький.

РЕЗИГНАЦІЯ ПАНА КОРАБИ*)

(Оповідання)

1)

В цій справі не могло бути двох різних думок тільки одна: пан солтис Міколай Кораба і новий управитель школи, Роман Гніздович, заїлись, як то кажуть, на смерть! Цей історичний вже сьогодні конфлікт, як і всі конфлікти широкого масштабу, зав'язався за дурницю: за ключ до шкільної дровітні. Одначе не слід забувати, що в чиїх руках є ключ від дров, до того, подекуди, належать і самі дрова. А, власне, пан солтис Кораба, що звик був досі господарити шкільним добром, як громадським, а громадським — як своїм власним, — мав великий храп на чотири сяги бучини, призначені громадою для школи. Пан солтис, людина з виробленими поглядами, був тієї думки, що того топлива однаковою мірою можна вживати так для школи, як і для громадської канцелярії, тим паче, що громадські дрова пан солтис, як справжній батько громади, вже давно попродав по приступній ціні місцевим продуцентам самогону.

Але погляд пана солтиса посперечався з зовсім протилежним поглядом нового управителя. Цей новий управитель виявив себе зразу як людина з тісними й обмеженими поняттями і відмовився рішуче віддати ключ у чиїнебудь руки, а вже найменше в руки пана солтиса. Подруге — він ще спромігся і на такий нетакт, що велів ковалеві приробити до комірчини з дровами нову колодку. (Це вже, мабуть, якийсь чорний дух і вспів йому шепнути, що пан солтис має окремий ключ до дровітні, та що громадський поліцай, Тимко Пукавка, щовечора висаджує в ній десант і спотайна виносить дрова!..) Коли ж, після того, голова місцевого Шкільного Комітету, самогонних діл майстер, Грицько Кіт, з'явився в мешканні п. Гніздовича з особливим уповажненням пана солтиса — зняти згадану колодчину, новий управитель по короткій, але речевій дискусії взяв пана Кота за боже пошиття і (при допомозі коліна) в чемний спосіб „випросив" за двері...

Звичайно — після таких багатомовних фактів у повітрі запахло порохом: зудар був неминучий!

Знамениту „каплю оливи" з народного прислів'я хлюпнула до вогню така подія:

Щоб прикоротити самоволю нового управителя — пан солтис рішив покористуватися своїм особистим авторитетом. Тому однієї, нічим, зрештою, незамітної днини, він вибрався до школи на інспекцію, взявши собі для гонору ще й двох радних: пана Гарасима Зазулю і пана Трохима Околота. Ніби нарошне тієї днини лекції не відбувалися, бо керівник школи і друга „сила" жіночої породи мусіли явитися передполуднем у повітове містечко на конференцію, а утраквістична дітвора дістала нагоду завершити будову монументальної снігової баби і до решти порозносити шкраби на ковзанці. Під будинком школи, в якому одночасно було й мешкання її управителя, стояли вже готові сані, запряжені в пару гнідих, що від поморozзі поробилися шпаками і якім пара так садила з клубів, немов би конята тільки-що повиходили з лазні, — якщо б, звичайно, коники забажали дати гарний приклад тутешнім мешканцям і почали ходити до лазні.

Пан Гніздович кінчив, саме, в поспіху сніданок, а при тому одягався в подорожню бунду, коли три достойні мужі втарабанилися в сіни, загримали зап'ятками і давай — пробують на силу вдертися до „першої кляси".

Щож робить в обличчі цього факту новий управитель?

Новий управитель, хоч-нехоч, відривається від сніданку і запитує гостей, чи вони окрім того, що принесли до сіней фіру снігу та збіраються завалити школу, — мають ще до нього якесь окреслене бажання?

У відповідь члени „Комісії Трьох" один по одному урядово висякались на долівки, а пан солтис Міколай Кораба каже:

— Пане керовнік, проше нам порозмикати кляси, бо ми прийшли на контроль!

— О, о! — підкріпили однозгідно внесення пана солтиса панове радні:

Розуміється — новий управитель не може зразу второпати в чому справа.

— На який контроль! — питає.

— То вже єст наша річ, — відповідає пан солтис. — Ми мусимо знати, що тут, ґреміяльно, робиться й оґулі, як у школі господарка йде, тому хочемо звізитирувати обі кляси.

Новий управитель, річ ясна, далі нічого не розуміє, але здвигає раменами і каже:

— Про мене, каже, візитируйте, тільки поспішайте, бо мені ніколи. Я, каже, за годину мушу бути в місті на конференції.

І тиче в руку панові солтисові ключ до першої кляси, а сам біжить допити сніданок.

Члени „Комісії Трьох" з місця приступають до виконування своїх обов'язків. Зазирають члени Комісії та кукають в ключину, щупають клямку, термосять завісами, повзають на черевах попід лавки, заглядають теж, про цій нагоді, і під катедру та вигортають повними пригорщами ввесь попіл із грубок. Ставлять під знак запитання віродостойність та наукову витриманість ґеліоцентричної системи, пробуючи, чи дерев'яний ґльобус крутиться довкола осі.

В тому ж часі новий управитель, вже одягнений в подорожню бунду, позичену в о. декана, і взагалі, приспособлений до дальшої дороги, стоїть в сінях, мов на жужлях і горить від нетерплячки, — коли те все скінчиться. Врешті терпець йому вривається, він впадає до кляси і каже:

— Панове, ану, виходьте з кляси, до дідчої мами, бо я замикаю школу і їду!

Пан солтис, зовсім не кваплячись, висуває на денне світло розкудовчену голову, удекоровану павучинням, як „Дом Людови" прапорами в свято 3-го травня, та й каже:

— Леґальни, леґальни, пане керовнік! Насамперед я хотів би поспитати вас, що це є за порядки? Клямка зломана, замок відорваний, лавки порізані колодочиками, в печі — руштів нема, а за печею — дивіть, скільки павутиння! — і пан солтис кивнув пальцем на свою закосичену павутинням голову. — Пане керовнік, абисте знали, що я піду з такою головою як із доводом, на скаргу до самого шпектора!

— Ач, який вчений! — добавив з боку пан радний Трохим Околів. — То колодку до дровітні зараз прибив, а дурної клямки до шкільних дверей прибити не вміє!

(Продовження буде)

*) Подія відбувається в Галичині за т. зв. „польських" часів.

ЧИ ДОСТАТНЬО МИ ВІДДАНІ НАШІЙ ІДЕЇ Й СЬОГОДНІ?

ДО ЗЕМЛЯКІВ З ГЕРФИ — ТАБОРУ ОДВЕРТОГО І РІШУЧОГО СПРОТИВУ СОВЄТСЬКИМ РЕПАТРІЯНТАМ

Дорогі друзі!

Скоро йде час і забувається все пережите. Але ще сьогодні стоять перед очима події 1945-46 року, начеб то було вчора.

Травень-червень 1945 року. Капітуляція Німеччини. Тюрінгія, яку американці передали Совєтам.

Друзі! Чи пригадуєте Ви, як валки наших людей з рештками свого майна тяглися на Захід — під захист західніх демократій? Ви пригадуєте, дорогі друзі, як тоді нас переконували, що за ялтинською угодою всі колишні совєтські громадяни повинні повернутися на батьківщину? Чи пригадуєте тих наших людей, тих українців-остарбайтерів, що потрапляли на совєтські авта і з піснями та плякатами їхали „до дому". В очах багатьох були сльози, бо прості несвідомі люди з власного досвіду знали, що їдуть не до батька, а до ката.

А пригадуєте, як група підсовєтських людей рішуче відмовилась повертатися? Пригадуєте Герсфельдський Комітет і український прапор на цегольні? Пригадуєте, як людям казали: „Не бійтеся ялтинської угоди, ми політичні еміґранти, Західний Світ не видасть нас!"

Хто з нас забуде, як нас перевозили під військовим конвоєм у табір Герфу, в лісі, 6 кілометрів від совєтського кордону.

Нас, 250 людей з жінками і дітьми, оселили у півзруйнованих бараках і військова охорона не дозволяла виходити з табору. Ми були з різних земель, з різних партій, з різних еміґрацій. Але ми були міцно зв'язані спільною долею і бажанням кричати на весь світ: „Ми не хочемо вертатися!"

Ми жили дружньо і творчо. Ми зразу ж привели до ладу бараки, організували школу, церкву, клюб, хор.

Скоро нашу твердість і завзятість поставили на іспит: до нашого табору приїхала совєтсько-американська комісія. І ми, українці, що походили з-під Совєтської України, вирішили не ховатися перед тією комісією. **Ми вирішили одверто сказати хто ми і чому ми — колишні совєтські громадяни не хочемо повертатися.** Ми згадали Крути і Базар. Вирішили — загинемо, але скажемо, що не вертаємось.

Пригадуєте, друзі, того совєтського полковника Лобанова? Пригадуєте, як він червонів і кліпав очима, коли перед комісією проходили наші вдови з дітьми, старі й малі! Пригадуєте, як ми розповідали про концтабори, арешти, про розкуркулювання. Ми казали:

„Ми не ваші і ви не наш! Ваш батько наш кат, але, Бог дасть, прийде час і на нього. Умремо тут, але до дому не поїдемо."

Так, це був героїчний іспит. Люди поставили на карту життя своє і своїх дітей за честь Батьківщини. Люди не ховалися за спини, не казали, що вони походять з інших земель.

В історію політичної еміграції була записана нова сторінка: вперше американськими чинниками офіційно було відзначено, що серед ДП є колишні піддані совєтські громадяни, які не хотять повертатися.

Американець потиснув нашому комендантові руку і сказав: „Окей!" Совєтський представник більше у наш бік не дивився.

Були ще важкі хвилини, ще спроби Совєтів викрасти, бодай поодиноких людей. Але були й світлі моменти в нашому житті.

Пригадуєте спільний обід на Свято Покрови, коли навколо стояв ліс уже в золотому уборі? Пригадуєте, з якою чудовою зіркою колядував хор по кімнатах табору на Різдво 1946 року? А наші урочисті Служби Божі, наші духовні концерти!

Пригадуєте наше спільне життя з його світлом і тінями? Ми раділи розвитку українського життя в Західній Німеччині. Ми передплачували часописи, купували нові книжки. Працювала наша школа, різні курси. В 1946 році ми на 100% заплатили національну вкладку до Центрального Представництва Української Еміґрації в Німеччині. Ми завжди були жертвенні — ми збирали і для хворих, і для студентів.

Ми гідно вшановували пам'ять наших померлих і на цвинтарі в Герсфельді залишився великий пам'ятник українцям, що знайшли там останній спокій.

Тепер ми роз'їхалися по всьому світу: наші люди з Герфи є і в Америці, і в Канаді, і в Бельгії, і в Бразилії, Австралії, Арґентині, Венецуелі... Багато уже добре влаштувалися, придбали будинки, авта. Це добре, бо це свідчить про нашу життєздатність і спритність.

Але чи достатньо у нас залишилося святого почуття жертвенности і прагнення допомогти нашій батьківщині? Ми часом проявляли героїзм і самопосвяту в 1945 році, а чи достатньо ми віддані нашій ідеї сьогодні? Чи гідно і ділом ми продовжуємо і шануємо героїзм і кров наших героїв часів визвольних змагань?

Ми зуміли непохитно стояти в 1945 році під жовто-блакитним прапором перед лицем розлюченого ворога, годі ж тепер нам черствіти та обмежувати свої інтереси придбанням авт та будинків. Будьмо добрими громадянами тих країн, що гостинно нас прийняли, але не забуваймо, як тепер страждають наші рідні та близькі. Не забуваймо тих, що тепер на Рідній Україні, ризикуючи життям, борються за визволення. Нехай же матеріяльні блага не панують над нашими душами, нехай наші голови і серця будуть звернені на Україну.

Що ж ми повинні робити? А те, що робили, як усі жили разом у Герфі, перед лицем небезпеки з боку совєтських людоловів. Хоч ми і стаємо громадянами вільних країн світу, та ніхто нам не забороняє бути відданими українській ідеї, українській церкві, українській культурі. Ми повинні підтримувати найвищу репрезентацію українського народу — його Державний Центр на вигнанні — Українську Національну Раду, Уряд, Українську Запільну Боротьбу.

В якій би країні ми не жили, ми повинні єднатися коло українських громад та обраних представництв і брати в них активну участь, почувати, що **то наші, українські** представництва і добиватися, щоб вони були **гідні нас.**

Через те, що багато чесних українців відходить від громадської праці, часто комітети опиняються в руках невідповідних людей. Добиваймося ж щоб наша репрезентація всюди, де б ми не жили, була дійсно гідна українського народу, не відходьмо від громади. Будьмо дисциплінованими у вплатах національних датків, щоб наші вкладки не пішли марно.

Підтримуймо нашу церкву, дбаймо за релігійне виховання нашої молоді. Підтримуймо нашу культуру, нашу науку, наших артистів.

Дбаймо за українську пресу: передплачуймо українські часописи, купуймо українські книжки.

Не забуваймо, що тільки у вільних країнах світу, тільки поза залізною завісою можливий розвиток української культури, задушуваної тепер на батьківщині.

Не губімо один одного, будьмо, як одна родина. Пишімо один до одного, обмінюймося думками, помагаймо один одному в біді.

Дорогі друзі з Герфи! Дорогі земляки! Я вірю, що ми не розгубимося в широкому світі, а станемо гідними членами українського вільного суспільства світу. Ми були непохитні, як нас замкнули в залісненій ущелині Герфи, будьмо ж непохитними і відданими українцями до смерти. З глибокою пошаною, вірою і надією на всіх.

Семен Чалишев

Колишній Комендант Бараку ч. 1 у Герфі.

УКК і українська політика

(Закінчення зі сторони 2)

Під тим самим кутом і з такої самої точки зору можна б легко опрокинути і всі інші твердження д-ра Шлемкевича, бо всі вони виходять з того самого неповного заложення, яке може бути сакраментальне для всіх чисто українських угрупувань, але яке не може зобов'язувати офіціяльні репрезентації американських чи канадійських українців, теж з погляду на можливості і успіх їхньої праці для добра України. Але замість заперечувати дальші твердження д-ра Шлемкевича, буде краще ще бодай коротко з'ясувати справжній характер УККомітету, якого аж ніяк не можна оцінювати на підставі будь-якого українського „партійного ключа" чи тільки з чисто української точки погляду.

Український Конґресовий Комітет, як центральна політична репрезентація американських громадян українського походження, є по своїй суті американською інституцією. Складовою частиною великої мозаїки американських демократичних установ, що поставив собі за окрему мету обороняти важливі теж і для Америки справи українського визволення, здобувати для них американський загал і разом з ним впливати на уряд країни, щоб він відповідно скеровував свою закордонну політику. Звичайно, з того ще не виходить, що УКК та його поодинокі члени і складові громадські групи не мають свого погляду і на внутрішні українські справи. Але це в жадному разі не є рішальне. Власне таке становище УКК дозволяє йому обороняти українські інтереси без будь-яких партійних окулярів чи пересудів. Члени У. К. К., особисто й групово незаінтересовані в міністерських портфелях, ані в жадних інших, кажучи трівіяльно, „посадах" чи „почестях", зв'язаних з „найвищим представництвом", а тільки виключно в самому успіху українських визвольних змагань. Тому теж У. К. Комітет має повне моральне право вимагати у своїй праці льояльности і повної піддержки з боку всіх американських українців та їх груп й інституцій, без огляду на їхнє відношення до УНРади та Державного Центру, і він їх у великій більшості має.

Відношення УКК до УНРади.

УККомітетові найчастіше робиться з українського боку закиди, що він не співмірно піддержує одну чи другу українську політичну групу в Европі. Але ці закиди повинні бути скеровані насамперед на адресу цих груп, що досі не потрапили об'єднатися, мимо виразних бажань в цьому напрямку українського загалу, мимо активної праці під тим кутом теж УККомітету, разом з об'єднаними в ПАУКонференції крайовими репрезентаціями українців інших американських країн та мимо наявних вимог добра української справи. Власне в ім'я першого і основного обов'язку в синтезі д-ра Шлемкевича, обов'язку супроти України, та з узглядненням своїх зобов'язань, як репрезентації певної частини американських громадян, УКК не може розгублюватись в запропонованій д-ром Шлемкевичом дальшій синтезі українських зобов'язань. УККомітетові закидається, що він в останньому „возився" з представником УГВР, але раніше він „возився" до Вашинґтону так само з представниками УНРади та повезеться з кожним іншим, хто тільки може причинитися до актуалізації української визвольної проблеми в американських урядових колах та в американській суспільності. Це належить до обов'язків і цілей УККомітету.

Ясно, що ці поїздки до Вашинґтону допомогли б українській справі багато більше, як би не було роздору між українцями в Европі. Але за це УКК, як американська установа, не відповідає. Це вже діло тих, які вважають себе „репрезентантами краю".

Яке відношення УКК до У. Н. Ради? Це окрема проблема і до неї ми в свій час повернемо. На цьому місці хочемо тільки пригадати останні резолюції УКК і ПАУК, які недвозначно заявляють, що УНРаду вони вважають „центральним українським представництвом" на міжнародному терені та найповажнішим об'єднанням українських сил на еміґрації. Але сам УКК діє як цілком незалежна іституція.

Досвідом виправдане поступовання.

Немає потреби доказувати, що таке унезалежнення американсько-українського представництва від українських внутрішньо-партійних комплікацій в минулому, теперішньому і майбутньому є найбільш корисним для української справи. Голос д-ра Шлемкевича з підкресленням значення УНРади та спроба скерувати туди окрему увагу УКК не є одинокою. Подібні голоси навіть в останньому залунали теж з підкресленням інших факторів у внутрішньо-політичному українському житті. Не треба бути аж пророком для передбачення, що в тій самій хвилині, якщоб УКК відступив на один крок від свого — підкреслюємо — принципу, він опинився б в партійно-українській метушні та в положенні, в якому вся або більшість енергії та можливостей пішли б на партійні противорічності, коштом загально-українських інтересів та їх оборони. Структура і принципи УККомітету вможливлюють бо кожному американсько-українському угрупуванню, без огляду на його — скажімо — симпатії, включитися в спільну акцію УКК, в найменшому не резигнуючи зі своїх спеціяльних поглядів. І в цьому чергова велика вартість цеї репрезентації, її сила і значення. Як в Америці побіч зоряного прапору може вільно майоріти кожний інший національний прапор, так і в УКК під тим самим зоряним і українським жовтоблакитним прапором може для їх спільного добра і слави працювати кожний американський українець, без огляду на те, під якою партійною вивіскою він сам стоїть, очевидно з виключенням комуністів. Практика і досвід виказали, що це єдино правильний і єдино оправданий шлях.

Звичайно, цілої цеї проблематики УККомітету в українській політиці не можна вичерпати навіть в довшій статті. І тому теж, вітаючи засадничо кожну дискусію і критичні завваги на цю тему, ми звертаємо увагу тільки на основні проблеми. Можна мати всілякі претенсії до праці УКК, чи до його особового складу, але їх критика матиме позитивне значення і вартість тільки тоді, як вона виходитиме з правильних заложень, як вона усвідомлятиме собі те, що ми назвали б основним принципом чи концепцією УКК, бо тільки на підставі правильних заложень можна поробити правильні висновки.

На закінчення хочемо ще підкреслити нашу свідомість евентуальної непопулярности деяких наших вияснень серед загалу не в усіх справах і не цілком ще зорієнтованої нової іміґрації. Але ми переконані, що її політична мудрість та її патріотизм, разом з довгим вже досвідом їх попередників, допоможуть їм ці справи збагнути далеко швидше, ніж це — признаємось — доводилось колись багатьом з нас із тих наших піонерів, що серед найтрудніших обставин з успіхом промощували тут шлях українській правді.

ПРОГОЛОШЕННЯ

Маніфестаційних Зборів вшанування пам'яти Симона ПЕТЛЮРИ, Голови Української Соборної Держави та Головного Отамана Військ Української Народної Республіки, що були скликані, дня 3 червня 1951 року, Громадським Комітетом Українських Організацій Метрополії Ню Йоку в 25-ту річницю трагічної смерти.

Двадцять п'ять років тому трагічно загинув СИМОН ПЕТЛЮРА, Голова Української Соборної Держави та Головний Отаман Військ Української Народної Республіки від куль большевицько-московського аґента.

Москва не могла стерпіти, що Український Народ, голосами своїх представників, виявив волю до самостійного життя у своїй Суверенній Соборній Українській Державі і створив Самостійну Українську Народну Республіку та що акти суверенности й соборности Українського Народу були проголошені на всіх українських землях.

Большевицька Москва напала на Україну, яка в нерівній боротьбі, без зрозуміння й підтримки зовнішнього світу, не могла встояти проти переважаючого ворога і сталося так, що московсько-большевицькі війська окупували українські землі.

Самостійна Демократична Українська Держава була переможена, але неупокорена і СИМОН ПЕТЛЮРА остав на чолі визвольної боротьби, а після його траґічної смерти став символом українських визвольних змагань за Самостійну Соборну Державу Українського Народу.

Відтоді більш як 30 років, провадить Український Народ завзяту боротьбу за визволення України, за демократичні права і вільності, за суверенність та проти чужої окупації. Визвольна боротьба провадиться безупинно як на українських землях, так і поза ними, і вона зажадала від українського народу мільйонові жертви людського життя і невимовні жертви матеріяльні.

Зібрані на маніфестаційних зборах схиляють голови перед усіми жертвами визвольної боротьби, зокрема перед героями Армії Української Народної Республіки, Української Повстанської Армії та Української Головної Визвольної Ради, які на українських землях продовжували й продовжують по нині збройну боротьбу проти окупанта.

Зібрані на маніфентаційних зборах складають поклін пам'яті СИМОНА ПЕТЛЮРИ, великого сина українського народу та прирікають вірність ідеям свободи, волі Самостійної Соборної Держави, за які Покійний боровся і своє життя віддав.

Зібрані прирікають повну підтримку Урядові ЗДА в його боротьбі проти комуністичного імперіялізму та за демократичні вільності всіх Москвою поневолених народів і просять повести ту боротьбу аж до останньої перемоги.

Зібрані закликають усіх братів по крові та колишніх українських горожан інших національностей, що розсіяні по цілому світу, об'єднатися в тій боротьбі.

Зокрема ж звертається до Української Національної Ради, як представниці традиційної тяглости Української Державної й Соборної Суверенности, поробити всі заходи для широкої концентрації національних сил з метою посилення дальшої визвольної боротьби.

В ДЕСЯТЬЛІТТЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ

УКРАЇНЦІ!

Дня 30. червня 1941 року, десять років тому, Народними Зборами у Львові проголошено Акт відновлення української державности і створено тимчасове Державне Правління для Західних Земель України, яке мало згодом підпорядкуватися українському національному урядові, створеному в столиці України Києві.

Проголошено цей Акт в розгарі другої світової війни, кілька днів після започаткування німецького походу на Схід. Проголошено його за почином Організації Українських Націоналістів і волею Народних Зборів у Львові, що її підтвердили потому масові зібрання і маніфестації населення Західно-Українських Земель, звільнених від московського окупанта.

Сталося це проти волі і проти політичних інтересів нового окупанта України гітлерівської Німеччини, адміністраційна і поліційна влада якої доклала всіх зусиль і заходів, щоб добитися відкликання й уневажнення Акту, а коли вони не довели до нічого, застосувала проти ініціяторів Акту і членів Правління терор — вязниці, концентраційні табори і розстріли.

Відновленням української державности навязано до великих традицій української державности в минулому, зокрема до традицій визвольної боротьби в 1917—1919 роках, та великих актів цієї боротьби — проголошення Самостійности України 22. січня 1918 року і проголошення Соборности Українських Земель дня 22. січня 1919 р.

Водночас Акт 30. червня започаткував боротьбу Української Повстанчої Армії проти московського і гітлерівського окупантів і дав спонуку — після насильної ліквідації німцями західно-українського Правління — до постання українського підпільного парляменту — Української Головної Визвольної Ради, що кермує політичною боротьбою Українців на рідних землях досьогодні.

Усвідомім же значення цього Акту відновлення української державности, з якого зродилася сьогоднішня геройська боротьба Української Повстанчої Армії, яка чинами і боями своїми здивувала і захоплює світ. Відзначім його врочистими святкуваннями — сходинами, зборами, академіями по всіх українських осередках на території Злучених Держав. Заманіфестуймо тим свою єдність з ідеалами, за які боряться і покладають головами найкращі сини українського народу в рядах Української Повстанчої Армії. Допоможім їм відзначенням памятного Акту виконати заповіт Головного Команданта УПА сл. п. ген. Тараса Чупринки „не посоромити української зброї" і добитися нею створення Української Самостійної Держави.

Ню Йорк, Н. Й., в червні 1951.

Головна Управа
Організації Оборони Чотирьох Свобід України.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

КЛІВЛЕНД, Огайо
Ювілей Т-ва ім. І. Франка, 334 відд. УНСоюзу

25-літнє існування Т-ва ім. І. Франка, 334 відділу УНСоюзу, відзначено ювілейною імпрезою, яка відбулась 27 травня в У. Н. Домі при участі членів та гостей, а зокрема головних урядників УНСоюзу: заст. предсідника Геновефи Зепко-Жеребняк і гол. урядника Дмитра Шмаґали. З головної канцелярії прибув д-р Л. Мишуга і зложив привіт від Головної Екзекутиви, а теж виголосив святочну промову на тему ідейних завдань УНСоюзу, так тісно зв'язаних з тими ідеями, які голосив Іван Франко. Ще згадав, що Франко виявив також велику любов і до тих нещасних, що мусіли покидати рідну землю з нужди, заповідаючи понад 50 років тому, яку велику вони ще колись зроблять політичну прислугу українському народові. Гол. містопредсідниця, Г. З. Жеребняк, звернулася англійською мовою до молоді, вказуючи на матеріяльні та моральні користі з членства в УНСоюзі, а також на видання Союзу про Україну в англійській мові, Юкрейн Віклі й т. п. Гол. радний, Д. Шмаґала, складаючи привіт та побажання, говорив про політичну та матеріяльну допомогу, яку дає членство УНСоюзу, коли приходиться боронити українську справу, чи вести таку акцію, яку веде ЗУАДКомітет. На його внесення переведено збірку на політичну акцію УККомітету. Предсідник 334 відділу, М. Задерецький, отвираючи свято, згадав за добру працю, яку вело Т-во ім. І. Франка впродовж свого існування. Довший звіт з діяльности членства і фінансів товариства склав фін. секретар С. Морозович. Перших 10 членів до товариства зорганізували М. Задорецький і В. Репужинський. Між першими урядниками відділу були М. Задерецький, предсідник, М. Дмитрів, фін. секретар, М. Гомзяк, касієр, і рек. секретар М. Ковталюк. На народні цілі дало Т-во $715, а запомог хворим виплатило на суму $4,833, а з каси УНСоюзу $1,875. Відділ складається тепер з 220 дорослих членів і 160 дітей. Головою є М. Задерецький, фін. секр. і касієр — С. Морозович. рек. секр. І. Жук.

Привіти з дарунками складали п. Голубець від 112 відділу, п. Пулк від 295 відділу з Акрон і п. Степанек з 336 відділу.

На самім початку хор укр. православної церкви під проводом п. Володимира Лаха відспівав низку милозвучних українських пісень. З довшою програмою виступили танцюристи під проводом п-ні Остроніґ, які відтанцювали цілий ряд різних танків. Це був виступ молоденьких учнів балетної школи. Пояснював танки п. Терентюк. Це була свого роду новість. При кінці виступили маленькі учні школи Авраменка під проводом п-ні Бобечко й танцювали так завзято, що на салі аж греміло від оплесків.

Свято закінчено відспіванням „Ще не вмерла". Предсідник ще спростував помилку, яка „вкралась" в ювілейну програму, де критикується „Орден", а не УРСоюз. Збірку на УККомітет перевели пп. Терентюк і Левицький та п-ні Задерецька і Пашковська. Пожертви склали: по $5: І. Пашковський, М. Колодій, Д. Шмаґала; по $3: Т. Купчович; по $2: Л. М., Банас, П. Модний, С. Морозович, В. Пулк, М. Задорецький; по $1: М. Щупак, М. Матиішин, Г. Жеребняк, І. Папула, В. Чопко, Г. Оленчук, Г. Іваськевич, М. Шихін, І. Кухта, М. Федорчак, В. Репужинський, Г. Кальницький, Г. Демкович, Г. Завінський, П. Греськів, М. Куць, І. Панас, М. Ґабрівський, М. Пискливець, О. Бойчук, М. Левицький, М. Ждан, І. Клим, Т. [illegible]мегон, М. Мазник, І. Курч (мол.), А. Кузик, Розалія Папа, Й. Стасів, І. Лазірко, І. Мандас, М. Мовчко, Р. Павлишин. Разом з дрібними датками $74,60.

С. М.

ТРЕНТОН, Н. Дж.
Драматичний гурток

З ініціятиви відділу ОДУМ в Трентоні засновано тут драматичний гурток, який 20 травня ц. р. в залі православної парафії дав першу виставу „Дай серцю волю, заведе в неволю" — М. Кропивницького. Керує драматичним гуртком п. О. Кириченко, а йому допомагає у режисурі п. М. Понеділок, б. артист драматичної студії Й. Гірняка.

На підготовку цієї вистави вкладено багато організаційних і творчих зусиль, щоб з аматорів, молодих хлопців і дівчат осягнути помітного, як на перший раз, успіху. Глядачі сприйняли виставу з великим задоволенням. Особливо виділились гарною грою М. Понеділок в комічній ролі парубка Івана і О. Кириченко у ролі Микити.

Постать Івана (М. Понеділок) виявлена не тільки безжурною в своїй недолі дотепного жартівника, але і як людину високих моральних цінностей, в якої під латаною свитиною б'ється щире серце, що болів не так власним, як чужим горем і саможертвенно допомагає в нещасті інших. Також постать Микити (О. Кириченко) розкрита в усій повноті його свавільного, лихого характеру. Зокрема переконливо відтворені глибоко - психологічні, зворушливі переживання Микити в акті його розкаяння й трагічного кінця.

Гра всіх інших аматорів, як початківців, виявила добре знання ролей та намагання передати душевні настрої виконуваних персонажей, що інколи, місцями вдавалось, зокрема М. Козинець у ролі Марії, Л. Кривенку у ролі Миколи, Ліді у ролі Одарки.

Чи не краще вдалась масова сцена — вечорниці з дотепними жартами, співами і танцями. Група танцюристів, хлопців і дівчат, вправно, з молодечим завзяттям виконали „Гопак" та „Метелицю".

Відрадне явище, що в танцях брала участь і молодь староіміґрантська, тут народжена. Молодь починає зживатись. Недоставало новоіміґрантської галицької молоді. Адже є такі, що поділяють завдання ОДУМ'у, підтримують Державний Центр — УНРаду і могли б працювати не тільки в драматичному гуртку, а і в лавах ОДУМ.

Ініціяторам треба запобігти, щоб не сталось відокремлення наддніпрянської молоді за відомим злим прикладом. Об'єднаними силами буде забезпечений надалі ще більший успіх.

І. Сенета

„ЗА ТРУДОВУ ДОБЛЕСТЬ"

Указом президії верховного совєту СССР „за одержання високих урожаїв в 1950 р." орденами та медалями нагороджено групу передовиків сільського господарства Львівської та Тернопільської областей. Ордени Леніна отримало двоє людей, орден „трудового червоного прапора" — 20 людей, медалі „за трудову доблесть" — 103 та „за трудову відзнаку" — 173. Щоб краще старалися у колгоспах...

„БОЙОВІ ЗАСЛУГИ"

М. С. Гречуха в ролі голови президії верховного совєту УССР дня 5. 5. в Києві вручив ордени червоної зірки та медалі „за бойові заслуги" ще одній групі НКВД-истів та МДБ-истів. Гречуха нагороджених поздоровив і побажав „нових успіхів у роботі".

Це гарна робота, коли за неї дають медалі „за бойові заслу-

ЗАКЛИК
ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА

Наша Рідна Земля, наша рідня, наші брати по крові перебувають сьогодні під владою жорстокої московської сваволі.

Та сваволя і злидене, стероризоване життя загрожують сьогодні всім демократичним країнам, бо мільйони людей по цей бік ще не знають і не можуть уявити яким є життя за залізною заслоною. В той же час пропаґанда Москви і її наймитів - п'ятиколонників, користуючись демократичними свободами, активно діє на заході, готуючи удар в спину своїй батьківщині.

Ми не маємо права мовчати, ми повинні заговорити голосно перед англомовними читачами і співбесідниками про те невільництво, яке бачили на власні очі й переносили на власному горбі в царстві Сталіна.

В квітні місяці зорганізовано англомовне в-во „Фрі Ворлд Паблішинґ Ко." в Торонто, що поставило перед собою завдання: розповісти максимально можливій кількості англомовних читачів нашу українську правду; викрити перед ними фальш московської пропаґанди; остерегти людей заходу перед комуністичною небезпекою.

Наші видання йтимуть з редакційною допомогою відомого радіокоментатора СВС і редактора закордонних справ „Сатердей Найт" — Вілсона Вудсайда.

Ця важлива акція, особливо на початку, потребує активної підтримки української громадськости.

Наші видання першого пляну:

1. „Москав'с Драйв фор Ворлд Домінейшен" — брошура, орієнт. 64 стор., ціна 50 ц. Уже в продажі.
2. Вон оф ди 15 Мілієн" — книжка, орієнт. 250 стор., виходить з друку в жовтні ц. р., ціна 2 дол.

Дальші видання в підготовці.

Не маючи допомогових фондів ні від кого, ми ставимо перед собою завдання — видати наступне видання коштом попереднього.

Допоможіть нам, — передплатіть кілька примірників нашого першого (а при бажанні і другого) видання і передайте їх своїм знайомим — англомовним читачам, якщо Ви вважаєте нашу роботу доцільною.

Допоможіть нам громити московську фальшиву пропаґанду!

Виконайте моральний обов'язок перед нашими братами за залізною заслоною!

Відповідальний за В-во — **М. Приходько.**

Замовлення шліть з відповідною оплатою на адресу:

Free World Publishing Co., Box 462, Term. A, Bay Front Street, TORONTO, CANADA

ДО ВСІХ „УКРАЇНСЬКИХ УЧИТЕЛЬСЬКИХ ГРОМАД" У ЗДА!

У зв'язку із плануванням праці на шкільному секторі та підготуванням Загального З'їзду Українських Учительських Громад, просимо подати коротк іінформації про свої організації та дотеперішню працю, як теж свої погляди відносно централізації дальшої праці.

Адресувати голові Учительської Громади в Ню Йорку: Д-р В. Калина, 747 E 9-та стр., Ню Йорк 9, Н. Й.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 19. червня 1951 р. помер у 65-ому році життя

СТЕФАН ЗАБЛОЦЬКИЙ,

член Тов. Зап. Січ, від. 325 в Брукліні, Н. Й.

Покійний роджений в Мостах Великих, пов. Жовква. Полишив у смутку дружину Лілію, сина Франка і дочку Геновефу.

Похорон відбудеться в суботу, в 9-ій год. рано з похоронного заведення до церкви св. Духа, а відтак на кладовище св. Івана. — В. Й. П.!

П. Малицький, секр.

Дня 8. червня 1951 р. помер у 81. р. життя член Бр. св. Василія Вел., від. 87 У. Н. Союзу в Ланкестер, Н. Й.,

СЕМЕН МАКСИМИК.

До Союзу вступив у 1898 р., а до Америки прибув 1894 р. Покійний родився в селі Куляшне, пов. Сянік, Зах. Україна. Полишив у смутку жінку Анну, 8 синів і 3 дочки, 14 внуків і 5 правнуків. Був основником від. 87 У. Н. Союзу в Ланкестер в 1905 р. і був теж першим його секретарем.

Похорон відбувся 12-го червня при участи родини, членів Бр. і знайомих з укр. катол. церкви св. Василія В. на цвинтар St. Mary's. — В. Й. П.!

В. Максимик, чл. від.

Дня 10. червня 1951 р. помер по довгій недузі у 61. році життя

ІВАН СТЕК,

член Тов. Запорозька Січ, від. 155 У. Н. Союзу в Перт Амбой, Н.Дж.

Покійний походив зі села Черче, пов. Рогатин. Був членом У. Н. Союзу від 1911 р. Оставив у глибокім смутку дві замужні дочки і дві сестри пані Коритко і Космина.

Похорон відбувся 15-го червня при участи родини, кревних і членів Тов. Запор. Січ. Тлінні останки похоронено на гр.-катол. цвинтарі в Перт Амбой. — В. Й. П.!

М. Чумер, секр.

ЖІНКИ МАТИМУТЬ ПРАЦЮ

Вашинґтон. — Якщо теперішні світові обставини будуть далі тривати, в наслідок чого далі зростатиме оборонна продукція, то кількість жінок на всіляких роботах у ЗДА перевершить число робітниць за другої світової війни, яке виносило 20,500,000. Це заповідає Жіноче Бюро при департаменті праці в своїй брошурі „Затруднення жінок в період Часу Необхідности". Брошура дораджує негайний вишкіл для жінок у різних ділянках продукції, щоб зробити їх готовими на всякий випадок.

● **Італійські баптисти зголосили** протест, вважаючи, що уряд ставить їм перешкоди, домагаючись попереднього дозволу на будову баптиських церков, хоча таких вимог не ставиться іншим віровизнанням.

BUY U. S. SAVING BONDS!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Піврічні збори Бр. св. О. Николая, від. 104, відбудуться 24. червня точно в год. 3-тій попол., в Народнім Домі. Проситься всіх членів прибути, бо буде звідомлення уряду і контр. комісії за 6 місяців. — За уряд: М. Вітів, предс.; М. Зельвак, секр.

ТАРЗАН, ч. 2616. Несподівана зустріч



Тарзанова палиця лежала поперек отвору. Спираючись на ній, він з усією силою схопив, мов у кліщі, своїми ногами напасника і витягнув його з діри.

Зразу ж ухопив він вкриту болотом постать за горло. Задихаючись, постать прохрипіла: „Овва — Тарзан!"

Тарзан, глузливо і не без утіхи посміхаючись, дивився як замурзані й заляпані постаті Тоара, доктора Франкліна та Доріс вилазили з діри.

Наказавши їм усім іти мовчки, Тарзан повів своїх друзів стежкою услід за Уланом і Яною.